

Prezident İlham Əliyev oktyabrın 17-də Füzuli rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşdə bildirib ki, artıq müharibə, o cümlədən, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi tarixdə qalıb. İndi biz gələcəyə baxır, öz əllərimizlə gələcəyi yaradırıq: "Əminəm ki, bütün planlarımız, - bu günə qədər bəyan edilən bütün hədəflər necə təmin edilmişdisə, - növbəti dövr üçün nəzərdə tutulmuş hədəflər də təmin ediləcək. Biz bu hədəflərə çatacağıq, ölkəmizi gücləndirəcəyik, ordumuzu yenə də gücləndirəcəyik və Azərbaycan xalqının təhlükəsiz həyatını təmin edəcəyik. Əlbəttə ki, 30 il ərzində əziyyət içində, o cümlədən mənəvi əzab içində yaşamış köçkünləri maksimum qısa müddət ərzində öz doğma torpaqlarına qaytaracağıq..."

Dövlətimizin başçısı bu sözlərlə qarşıya mühüm prioritetlərin qoyulduğunu, Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində möhtəşəm qələbə, tarixi zəfər əldə etdiyi kimi, savaştan sonrakı dövrdə də nəzərdə tutulan layihələrin uğurla reallaşacağına əminliyini diqqətə çatdırıb. Bununla belə müharibədə acı məğlubiyyətlə üzləşən işğalçıya da mesajlarını bir daha təkrar ünvanlayıb. Müharibə və münaqişənin tarixdə qaldığını, qalib ölkə kimi Azərbaycanın Ermənistanla münasibətlərini normalaşdırmağa, ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı tanınması şərti ilə sərhədlərin delimitasiyasına, həmçinin sülh sazişinə dair danışıqlara başlamağa hazır olduğunu bildirib. Prezident İlham Əliyev, eyni zamanda, Ermənistan rəhbərliyinin bu tarixi şansını əldən verməyəcəyinə əminliyini də vurğulayıb.

Yeri gəlmişkən, dövlətimizin başçısı təkcə Ermənistan deyil, həm də onun havadarlarına 44 günlük tarixi dərindən nəticə çıxartmağın, yeni geosiyasi reallığın şərtlərini qəbul etməklə işğalçının yaşadığı dərin siyasi, sosial-iqtisadi böhrandan xilas etməyin mümkünlüyünü dəfələrlə xatırladı. Dövlətimizin başçısı, həmçinin müxtəlif vaxtlardakı bəyanatları ilə Qarabağ münaqişəsinin artıq bitdiyini bildirib, "Şuşa Bəyannaməsi" nə və "Azərbaycan Respublikasında iqtisadi rayonların yeni bölgüsü haqqında" 2021-ci il 7 iyul tarixli fərmana əsaslanan mövqeyini vurğulayıb, Zəngəzur dəhlizinin siyasi-iqtisadi əhəmiyyətini diqqətə çatdırıb.

Beləliklə, ikinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycan tarixi zəfərə nail olmaqla, haqq-ədalət, ərazi bütövlüyünü bərpa etməklə bölgədə yeni reallıqlar yaradıb. Xalqımızın parlaq, möhtəşəm qələbə qazanması ölkəmizin siyasi nüfuzunun, iqtisadi-hərbi qüdrətinin təsdiqinə çevrilib. Bütün bunlar regionumuzda tamamilə yeni geosiyasi və geoiqtisadi vəziyyəti şərtləndirib. Nəticədə Azərbaycan dünyada öz sözü, mövqeyi, müstəqil xarici siyasəti olan ölkə imicini daha da möhkəmləndirib.

Əlbəttə, bu məsələdə Vətən müharibəsində Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin dost və qardaş ölkələr, eləcə də bir çox beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən müdafiə edilməsi, siyasi və mənəvi dəstək göstərilməsi də önəmli rol oynayıb. Nəticədə ölkəmiz yeni güc mərkəzlərinə və yeni ittifaqlara

qoşulmaqla mövqeyini daha da gücləndirib. Sırr deyil ki, bu reallıq, belə bir mövcud şərait təhlükəsizlik və tərəfdaşlıq müstəvisində maraqların koordinasiya edilməsi və uzlaşdırılmasından irəli gəlib. Məsələn, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iyun ayında Azərbaycana səfəri çərçivəsində Şuşada Prezident İlham Əliyevlə birgə "Azərbaycan Respublikası

radılmasını və nəqliyyat əlaqələrinin bərpasını qətiyyətlə dəstəkləyir. Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan arasında imzalanan üçtərəfli bəyanatda vurğulanan yol-nəqliyyat infrastrukturunun bərpası bu gün prioritet istiqamət kimi xüsusi diqqət çəkir. Bu, təsadüfi deyil. Çünki Cənubi Qafqaz regionunun nəqliyyat və iqtisadi əlaqələrinin yüksək səviyyədə qurulması, bu

beynəlxalq status qazanmaqla Asiya və Sakit okean hövzəsi ölkələrinin də istifadə edə biləcəyi marşruta çevriləcək.

Hazırda bir sıra Qərb ekspertləri tərəfindən Azərbaycanın Qərbə və Şərqə çıxışın qovşağında yerləşən, əzəli torpağı olan Qarabağı düşməndən təmizləməklə qonşu ölkələr sırasında özünün geosiyasi və geoiqtisadi kursunu daha çox dəqiqləşdirmək imkanı əldə etdiyi bildirilir. Başqa sözlə, Vətən müharibəsində parlaq qələbə nəticəsində ərazi bütövlüyümüzün bərpası respublikamızın regional, daha çox da beynəlxalq səviyyədə iqtisadi, siyasi, sosial-mədəni üstünlüklər qazanmasını şərtləndirir. Bununla bərabər, Şimal-Cənub və Şərq-Qərb dəhlizlərinin qovşağında yerləşməsi Azərbaycanın qarşısına həm Xəzər-Qara dəniz hövzəsində, həm Cənubi Qafqaz-

Azərbaycan yeni reallıqların müəllifidir

ilə Türkiyə Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında" Şuşa Bəyannaməsinin, həmçinin Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan parlamentləri arasında Bakı Bəyannaməsinin imzalanması da məhz Cənubi Qafqazı sülh regionuna çevirmək məqsədi daşıyıb və tarixi hadisəyə çevrilib.

Bu cür xoşməramlı addımlar qalib Azərbaycanın sözünün daha kəserli olmasını, dost ölkələrin sayının günbəgün artmasını və beynəlxalq hüququn onun yanında olmasını reallaşdırıb, respublikamızı artıq regionda sülhün, təhlükəsizliyin, açıq, konstruktiv, bərabərhuquqlu əməkdaşlığın, sözün əsl mənasında, qarantı kimi çıxış edən dövlət kimi tanıdıb.

Qalib ölkəmizin bu gün bölgədə yeni reallıqların müəllifi kimi tanınmasını Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan arasında imzalanan 10 noyabr 2020-ci il və 11 yanvar 2021-ci il tarixli sənədlər də şərtləndirir. Əməkdaşlıq və nəqliyyat baxımından Zəngəzur dəhlizinin yaradılması da məhz həmin sənədlərə əsaslanır. Yeri gəlmişkən, bu, Ermənistan da daxil olmaqla bütün region ölkələrinin maraqlarına xidmət edir. Azərbaycan bölgədə davamlı sülhün bərqərar olunması üçün əsas vasitəni əməkdaşlıqda görür və buna görə də Zəngəzur dəhlizinin ya-

yəndə siyasi, iqtisadi münasibətlərin möhkəmlənməsi üçün başlıca amillərdən biridir. Bu yol-nəqliyyat infrastrukturunu layihəsinin icrası regional inteqrasiya və iqtisadi inkişafın yeni mərhələyə daxil olmasını şərtləndirir. Ona görə də bəyanatda növbəti mərhələ üçün konkret icraedici strukturun yaradılması, onun fəaliyyət istiqamətlərinin və vəzifələrinin dəqiq müəyyənləşdirilməsi qarşısındakı mərhələdə regionun nəqliyyat-kommunikasiya infrastrukturunun tezliklə bərpa ediləcəyindən xəbər verir.

Onu da qeyd edək ki, Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən indiyədək Asiya və Avropanı birləşdirən yüksək əhəmiyyətli nəqliyyat dəhlizləri yaradıb. Məhz ölkəmizin təşəbbüsü ilə reallaşdırılan Şimal-Cənub, Şərq-Qərb və Cənub-Şimal nəqliyyat dəhlizləri qitələrarası daşınmaların həyata keçirilməsini gerçəkləşdirib. Bu nəqliyyat dəhlizləri istifadəyə verildiyi vaxtdan tarixi ləpək yolunun bərpasında mühüm önəm daşıyıb.

Bütün bunlar deməyə əsas verir ki, Zəngəzur dəhlizinin reallaşması və ölkəmizin təqdim etdiyi digər tranzit nəqliyyat dəhlizləri dünyanın nəqliyyat xəritəsini yenidən formalaşdıracaq. Başqa sözlə, yeni yaranacaq nəqliyyat infrastrukturunu

da, həm də Orta Asiya və Yaxın Şərqdə məqsədyönlü geoiqtisadi fəaliyyətinə səmərəli şərait yaradır.

Təəssüf ki, məğlub Ermənistan artıq qalib dövlət kimi tanınan və böyük nüfuzlu Azərbaycanın yeni reallıqların müəllifi olduğunu hələ də tam dərk edə bilmir. Halbuki Prezident İlham Əliyev Ermənistanla bərabər, onun havadarlarına 44 günlük tarixi dərindən nəticə çıxartmağın zəruriliyini dəfələrlə vurğulayıb. Bununla bərabər işğalçı və rüsvayçı məğlubiyyətlə üzləşən Ermənistanın yeni geosiyasi reallığın şərtlərini qəbul etməklə ona yaşadığı dərin siyasi, sosial-iqtisadi böhrandan xilas etməyin mümkünlüyünü xatırladıb.

Otuz ilə yaxın Azərbaycana qarşı təcavüzkar siyasəti həyata keçirən Ermənistan bu gün də beynəlxalq hüquqa zidd mövqə nümayiş etdirir, iki dövlətin sərhədinin delimitasiyasını və üçtərəfli bəyanatların icrası prosesini ləngidir. Ermənistan anlamalıdır ki, bölgədə sülhün təmin olunması ölkələrin suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə, sərhədlərin toxunulmazlığı prinsiplərinə riayət olunması əsasında həyata keçirilə, dayanıqlı sülh yalnız beynəlxalq hüquqa hörmət əsasında reallaşdırıla bilər.

V.BAYRAMOV,
"Xalq qəzeti"

Bu gün bizim bölgəmizdə yeni vəziyyət yaranmışdır, yeni reallıq yaradılmışdır. Artıq Dağlıq Qarabağ münaqişəsi tarixdə qaldı, artıq həll edildi, bitdi. İndi gələcəyə baxmalıyıq və bölgəmizdə əməkdaşlıq haqqında düşünməliyik.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti